

po této stránce její vývodům přisvědčiti. Je zajisté změnou i každé zrušení nějakého ustanovení, a podstatou věci zůstává, že tato změna (zrušení) byla mezi stranami smluvně vymíněna. Ostatně nelze nepoznamenati, že žalovanou obcí ani tvrzeno, ani dokázáno nebylo, že zvýšení správního příspěvku, proti němuž jako smluvnímu porušení brojí, nebylo úměrné s faktickým zvýšením nákladů správních, tedy že by bylo zvýšením s hlediska smluvní stability, za něhož změna přestává býti změnou, takže by toto zvýšení za změnu organických ustanovení odst. 7 dluhopisu nemohlo býti považováno.

Čís. 2260.

Obchodní zmocněnec ve stánku na veletrhu.

(Rozh. ze dne 7. února 1923, Rv I 989 22.)

Žalobce učinil na podzimním Pražském veletrhu ve stánku žalované firmy větší objednávku řemenů. Prodáváč žalované Bohumír S. upozornil žalobce, že není oprávněn smlouvu uzavřít, načež mu žalobce odvětil, by jen objednávku napsal, že bude jistě přijata. Žalovaná oznámila po té žalobci, že objednávku neschválila. Žalobu o náhradu škody nedodáním procesní soud první stolice zamítl mimo jiné z těchto důvodů: Bohumír S. nebyl žalovanou firmou zmocněn, aby platně obchody uzavíral, žalovaná si vyhradila schválení objednávek S-em přijatých, což žalobci bylo známo (čl. 55 obch. zák.). Ježto žalovaná firma nabídku žalobcovu zamítla, nebyla platná smlouva dojednána a žaloba je bezdůvodná. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Nebyl-li Bohumír S. zmocněn, obchody samostatně uzavírat, nemohla jeho jednáním býti firma zavázána, ani dle předpisů obč. zák. (§ 1017) ani dle zákona obchodního. Článek 50 obch. zák. nehodí se na tento případ, poněvadž z celé jeho souvislosti, hlavně ze spojení slov »prodávati zboží a přijímat peníze«, jakož i logické úvahy o účelu ustanovení toho plyne, že zákon má tu na mysli toliko obchodní místnosti (krámy a skladiště) určené ke přímému obchodování z ruky do ruky v drobném a nikoli výstavní stánky veletržní, kde se uskutečňují obchody ve velkém. Zejména nelze předpokládané zmocnění článku toho vztahovati na právo, uzavírat obchody takového rozsahu, jako obchod tvořící předmět tohoto sporu, kde jde o tisícovou dodávku, jaké se obyčejně v krámech a skladištích neuskutečňují. V tomto případě bylo věcí kupujícího, zda ten, kdo s ním jedná, jest zmocněn k takovému jednání. I kdyby bylo pravdou, že Bohumír S. řekl, že nemůže samostatně smlouvu uzavřít, ač první soud zjišťuje z jeho výpovědi, že pak, nemohlo by to míti vlivu na poměr mezi žalobcem a žalovanou, nýbrž nejvýše na poměr mezi S-em a žalobcem (čl. 55 obch. zák.). Žalobce může tím méně uplatňovati nárok ze smlouvy oproti žalované, když byl telegramem ze dne 23. září 1920 a pak dopisem vyzooměn, že žalovaná smlouvy neuznává, takže nemohl se ani domnívati, že obchod byl firmou schválen a že by tu tedy byl případ §u 1016 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Oba dle čis 3 a 4 Šu 503 c. ř. s. uplatněné dovolací důvody provádí žalobce — pokud za provedeny mohou býti považovány — souvisle, tak tedy buďtež i dovolacím soudem probrány. Hlavní námitkou dovolání jest, že nebyl vzat odvolacím soudem zřetel, že pro obchody na veletržích vydán byl zvláštní, veřejně v novinách vyhlášený řád veletržní, který musí býti považován za řád všeobecně známý, že když reelní obchodník přišel na úředně povolený a pod úřední ochranou stojící veletrh, musil předpokládati, že tam pod úřední ochranou provedena je do nejmenších důsledků zásada pravdivosti a že osoby ve stáncích za vystavovatele jednající jsou též jejich skutečnými plnomocníky a zmocněnci. Žalobce z toho vyvozuje, že dle zásady platné mezi reelními obchodníky o cti a víře zvláště za právě vyličených okolností nemohl býti v pochybnostech o tom, že, když jedná ve stánku žalované firmy se zletilým zástupcem, není jeho povinností, by zkoumal způsobilost zástupce k uzavírání obchodů, naopak že bylo povinností tohoto zástupce, aby ho upozornil na svou nezpůsobilost k uzavírání obchodů. Zcela bezdůvodny jsou tyto výtky, poněvadž odvolací soud nezavrhl zjištění své stolice, že Bohumír S. zdůraznil žalobci, že není oprávněn obchody uzavírat, že žalobce mu říkal, jen aby to napsal, že jeho z a k á z k a b u d e j i s t ě p ř i j a t a, že druhý den přišel žalobce zase a ptal se, co je s tím, a že mu S. řekl, že ještě nemá zprávu. Pak dlužno přisvědčiti úsudku odvolacího soudu, že, jakmile Bohumír S. nebyl zmocněn samostatně uzavírat obchody, nemohla jeho jednáním firma býti zavázána. Presumptivní plné moci čl. 50 obch. zák., arcí generické a místně obmezené, které by snad jinak veletržní řád jako zvyklost pro veletržní stánek svědčil, nemůže se žalobce s úspěchem dovolávat, poněvadž účinnost takové presumptivní plné moci byla zrušena výslovným prohlášením S-ovým, že není zmocněn, čemuž žalobce porozuměl, poněvadž se druhého dne po tom pídil, zdali byla jeho nabídka firmou schválena. Nelze při tom uznati, že by tím zásada o cti a víře byla porušena.

Čís. 2261.

Zavázala-li se obec, dáti singularistovi dříví, potřebné ku stavbě, dodala-li ho však méně, než bylo potřeba, nemůže se singularista domáhati náhrady za nedodanou část.

(Rozh. ze dne 7. února 1923, Rv II 386/22.)

Obec R. (na Moravě) vydala bezplatně v roce 1914 a 1915 Janu H-ovi z obecních lesů dříví, potřebné na stavbu stodoly. Následkem válečných událostí Jan H. stodoly nestavěl, dříví se jinak upotřebilo a Jan H. pak zemřel. V roce 1918 umluvil žalovaný Josef H., syn Jana H-a, se zástupci obce R., že mu obec dá z obecních lesů poznovu dřevo na stavbu stodoly a že žalovaný za to dřevo, které otec již dříve na stavbu stodoly dostal, zaplatí obci 750 K. Žalovaný dříví na stavbu sto-